

Royndarveiða við gørnum á Føroyabanka Í 2022

Data frá dagbókum og mátibløðum

Tórshavn · Mai 2023

Dagunn H. J. Clementsen

Petur Steingrund

Innihald

Vísindaligar rannsóknir á Føroyabanka.....	3
Øki og tíðarskeið	3
Reiðskapur	3
Mistur reiðskapur	3
Eygleiðari.....	3
Hjáveiða	4
Útblak.....	4
Skrásetingar	4
Ásetingar	4
Úrslit	4
Kort, grafar og talvur	5

Vísindaligar rannsóknir á Føroyabanka

Havstovan hevur, sambært § 51, stk. 1 í sjófeingis-lógini, sum eina av uppgávuunum at menna fiskiskap og hevur, sambært § 51, stk. 2, loyvi at gera vísindaligar rannsóknir í føroyskum sjógvi.

Í 2022 skipaði Havstovan fyri 2 royndarverkætlanum saman við 2 ymiskum stigtakarum (Talva 1), har heitið á verkætlanunum var:

Garnaveiða eftir havtasku á Føroyabanka

Endamál

Endamálið við royndarverkætlanunum var at kanna, um tað ber til at fiska havtasku á Føroyabanka í rakstarverðum nøgdum uttan at hjáveiðan av øðrum fiski gerst ov stór. Her verður hugsað um lønsemi undir teirri fortreyt, at garnaveiðan ikki hevur skaðiligar fylgjur fyri lívfrøðilig viðurskifti á Føroyabanka. Eitt annað endamál var at kanna, hvussu nøgdin av havtasku broytist gjøgnum árið.

Í hesum smáriti verða data frá veiðudagbókunum og mátiðunum víst.

Øki og tíðarskeið

Økið fevndi um Føroyabanka, frá tí grynsta og niður eftir (Mynd 1), tó ikki tað økið, sum longu er loyvt til vinnuliga veiðu. Tíðarskeiðini vóru ymisk fyri tey bæði skipini (Talva 1). Byrjað varð 1. juli 2022 og endað 31. oktober 2022.

Reiðskapur

Rigging av gørnum, millum annað meskavíddir, varð gjørt í samsvari við galdandi ásetingar, samstundis sum hjáveiðan av toski skuldi vera so lítil sum gjørligt. Nøgdin av gørnum í sjónum (1400 gørrn) skuldi ikki vera størri enn at øll gørnini kundu dragast upp á sama túri. Gørnini kundu ikki standa longri enn at allur fiskurin var í góðum standi.

Mistur reiðskapur

Um gørn vórðu mist í sambandi við royndarverkætlanina, skuldi skipið gera sítt til, at tey vórðu fingin uppafur. Um hetta ikki hevði eydnast innan tvær vikur hevði verkætlanin endað.

Eygleiðari

Havstovan tryggjaði sær rættin at senda eygleiðara umborð á skipið. Eygleiðarin skuldi onga ábyrgd hava av, hvar og nær tað skuldi roynast, ella um verkætlanin átti at enda ella ikki. Skipið skuldi rinda kostnað fyri eygleiðaran, meðan hann var umborð sambært sáttmála fyri eygleiðarar.

Um tað ikki eydnaðist Havstovuni at fáa eygleiðara, kundi verkætlanin tó halda á fram, um skip og Havstovan blivu samd um tað og funnu eina aðra nøktandi loysn á spurninginum um eygleiðing og prøvatøku.

Eingin eygleiðari frá Havstovuni var við hesum báðum skipunum, so manningin stóð fyri allari prøvatøku umborð.

Talva 1. Skip, sum luttóku í royndarverkætlanum við gørnum á Føroyabanka í 2022.

Skip / Havnakenningsnr.	Radiokallimerki	Tíðarskeið
Gudrun KG 243	XPVY	1. jul. - 20. sep. 2022
Túgvusteinar VN 86	XPZH	1. okt. - 31. okt. 2022

Hjáveiða

Um nógðin av hjáveiðu av toski fór upp um 10% í vekt fyrri fyrstu 14 dagarnar, skuldu átøk gerast fyrri at minka um hjáveiðuna av toski. Um tað varð mettt neyðugt, kundi Havstovan uppsiga avtaluna. Um hjáveiðan av øðrum fiskasløgum/dýrum gjørdist stór og/ella hetta varð mettt at vera ein trupulleiki, kundi Havstovan uppsiga avtaluna.

Havstovan kundi, um hetta varð mettt neyðugt, áleggja skipunum at flyta øki ella at gera onnur átøk fyrri at minka um nógðina av hjáveiðuni.

Útblak

Útblak av matfiski (fiskur, sum undir vanligum umstøðum hevði farið í lastina) í sambandi við royndarverkætlanina gav Havstovuni grundarlag fyrri at siga avtaluna upp við virknaði frá sama degi.

Skrásetingar

Serlig skipsdagbók frá Havstovuni varð førd við nágreiniligum upplýsingum um knattstøður, tíðarfestingar og veiðu fyrri hvønn trossa, sum settur varð. Eisini blivu prøvar av longd og vekt av ymsu fiskasløgnum í veiðuni tiknir. Havstovan lat skipunum mátibløð, har skrásetingarnar skuldu førast inn.

Allar skrásetingarnar (skipsdagbók og mátibløð) skuldu vera Havstovuni í hendi eftir hvønn túr og nýggjur túrur mátti ikki byrjast fyrr enn skrásetingarnar vóru latnar Havstovuni. Um ongar skrásetingar vóru komnar 14 dagar eftir, at túrurin endaði, ella um skrásetingarnar vórðu mettar at vera ófullfíggaðar, gav hetta Havstovuni grundarlag fyrri at uppsiga avtaluna.

Ásetingar

Havstovan stóð sum formligur leiðari fyrri verkætlanunum og heitti á stigtakararnar um at fremja royndarverkætlanir í verki.

Miðast skuldi ímóti, at fiskiskapurin við gørnum í sambandi við hesar royndarverkætlanir ikki darvaði øðrum fiskiskapi og ikki elvdi til óneyðuga ónøgd millum manna.

Havstovan tók onga ábyrgd av fíggjarligu viðurskiiftunum hjá stigtakarunum í samband við royndarverkætlanir. Skipini áttu veiðuna, sum varð fingin, undantikið tær (smáu) nógðir av fiski, sum vegna eina prøvatøku móguliga ikki kundu landast/seljast.

Royndarverkætlanir vóru ein vísindalig roynd, har endamálið er at fáa svar upp á ávísar ítøkiligar spurningar. Í hesum liggur, at royndarverkætlanir ikki neyðturviliga tóku vinnulig atlit ella atlit til, hvussu ein framtíðar fiskiskapur skal skipast.

Royndarverkætlanir geva stigtakarunum ongan eyka rætt til framtíðar verkætlanir av hesum slag í samanbórið við framtíðar stigtakarar.

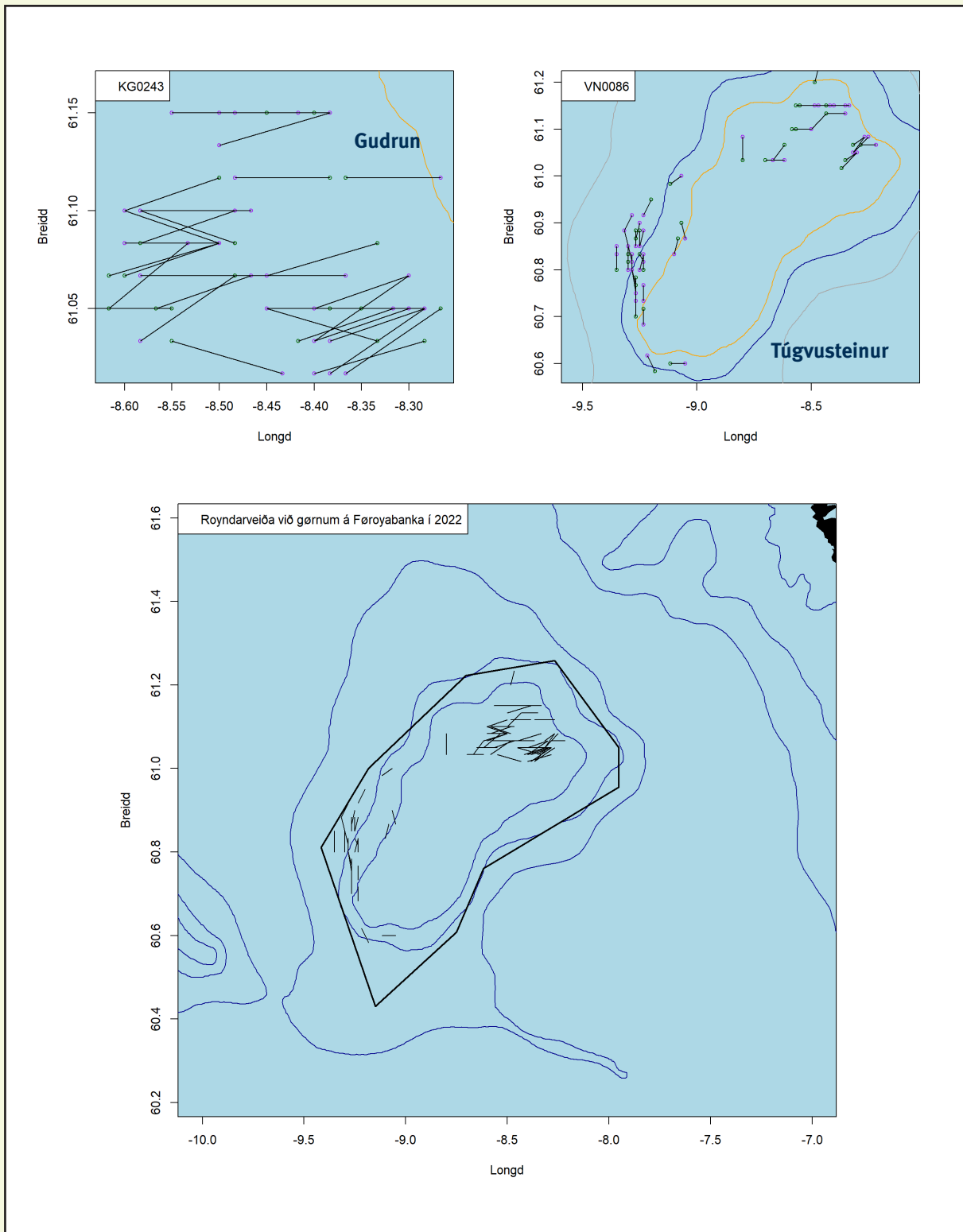
Royndarverkætlanir geva ikki øðrum framtíðar stigtakarum nakran sjálvsagdan rætt at kunna luttaka í samsvarandi verkætlanum.

Royndarverkætlanir geva ikki stigtakarunum nakran eyka rætt til eina móguliga framtíðar vinnuliga havtaskuveiðu á Føroyabanka í mun til framtíðar stigtakarar.

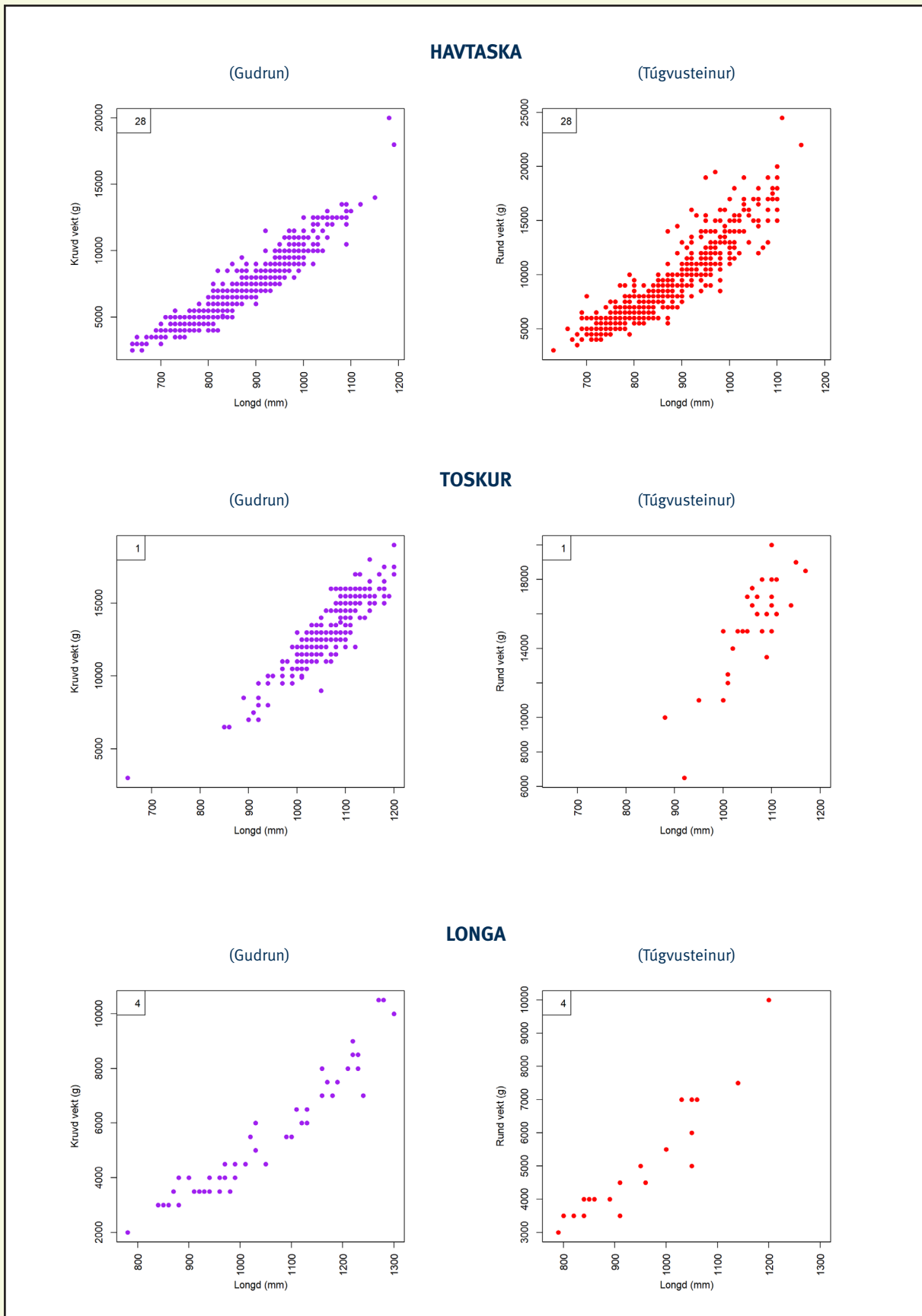
Úrslit

Upplýsingarnar, sum Havstovan hevur fingið frá skipunum við royndarloymi, eru skrásett í dátugrunni á Havstovuni. Talan er um veiðudagbøkur og mátibløð við upplýsingum um longd og vekt fyrri ymisk fiskasløg. Hesi verða her víst við kortum, grafum og talvum.

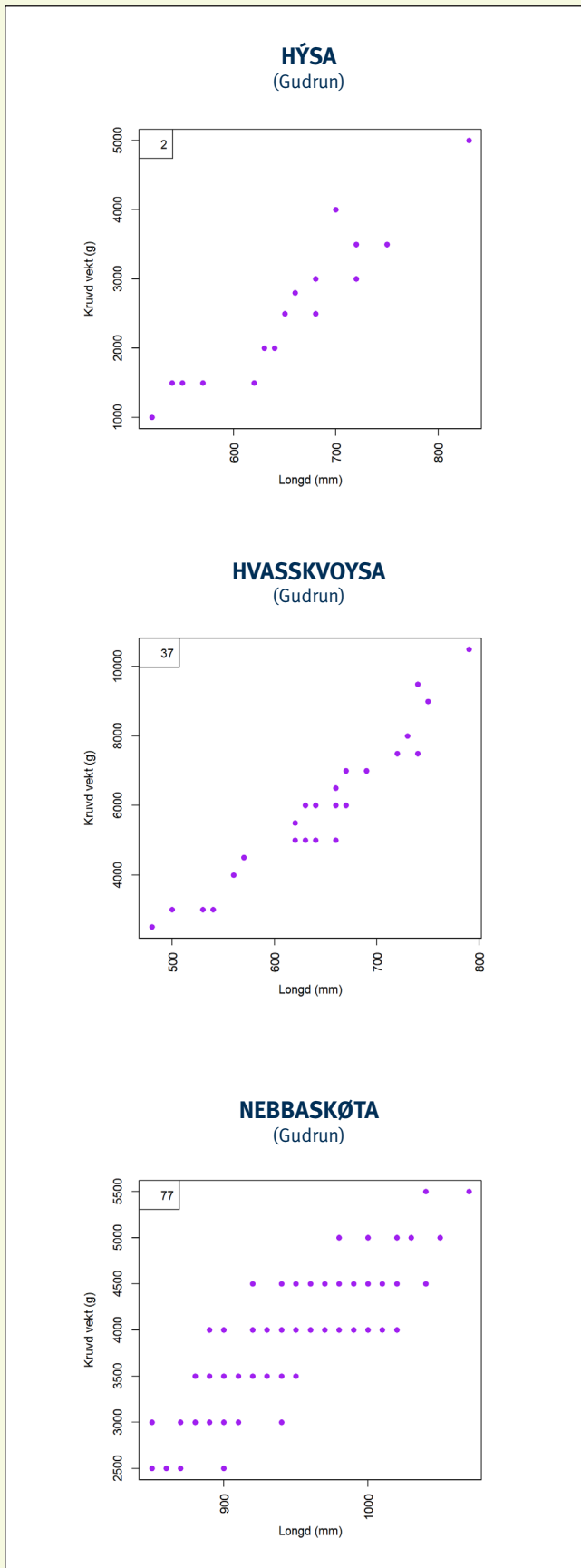
Kort, grafar og talvur

Mynd 1. Garnasetur pr. skip (ovaru myndir) og samlað (niðara mynd) á Føroyabanka í 2022, her teknaðar sum beinar linjur millum byrjanar- og endaposition. Svarta linjan vísir royndarøkið.

Mynd 2. Longd móti veikt fyri havtasku, tosk og longu frá royndarveiðu á Føroyabanka í 2022. Vektin er kruvd veikt hjá Gudrun og rund veikt hjá Túgvusteini.

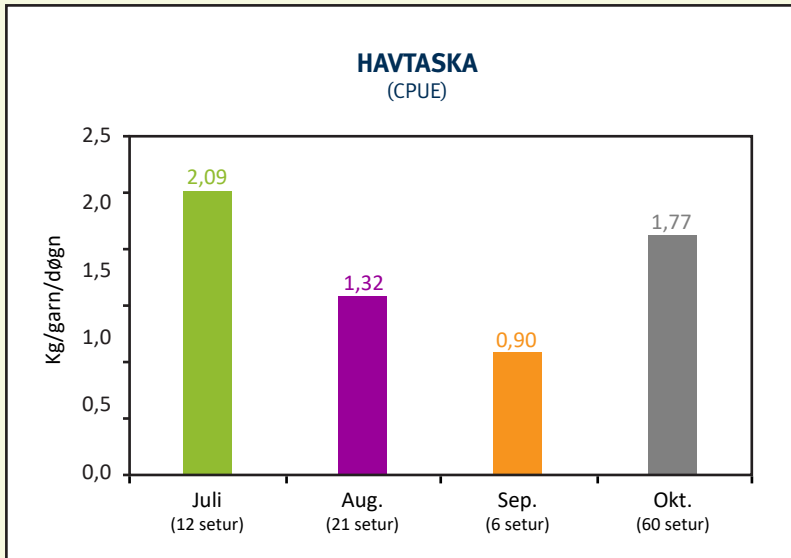
Mynd 3. Longd móti vekt fyri hýsu, hvasskvoysu og nebbaskøtu frá royndarveiðu á Føroyabanka í 2022. Vektin er kruvd vekt hjá Gudrun.

Talva 2. Veíða upp á roynd (CPUE) pr. skip og sum miðal fyri bæði garnaskipini á Føroyabanka í 2022.

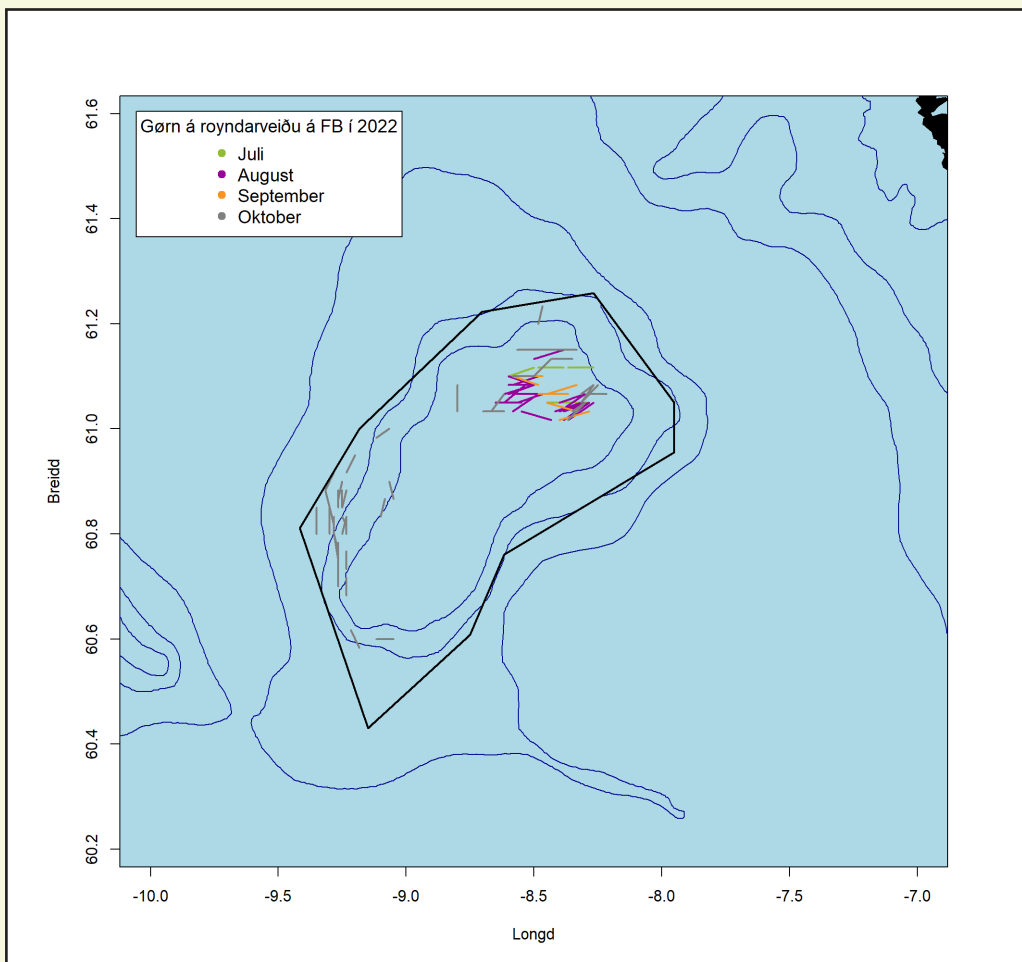
	kg/garn/døgn		
	Havtaska	Toskur	Longa
Gudrun KG 243	1,41	0,13	0,01
Túgvusteinar VN 86	1,77	0,10	0,03
Í miðal	1,59	0,11	0,02

Talva 3. Skrásett fiskasløg og veidd nøgd av teimum frá veiðudagbókunum, umframt tal av mátaðum fiskalongdum og fiskavektum.

Fiskaslag	Kg	Tal longdarmát	Tal vektmat (rund)	Tal vektmat (krugd)
Havtaska	115512	1418	643	775
Toskur	8249	243	31	212
Longa	1294	73	22	51
Nebbaskøta	529	109		109
Hvasskvoysa	235	27		27
Hýsa	88	18	1	17
Kalvi	78	1		1
Annað	60			
Skøta	43	2		2
Upsi	10	2		2
Lýrur	7	1		1
Steinbítur	6	1		1
Hvítingur	1	1		1
Íalt	126712	1896	697	1199

Mynd 4. Miðal veiða upp á roynd (CPUE) frá dagbókunum fyri havtasku pr. mánað í 2022. Litirnir sipa til, hvar ið gørnini hava staðið ávísa mánan í Mynd 5.

Mynd 5. Garnasetur littar eftir mána á Føroyabanka í 2022. Svarta linjan vísir royndarøkið.

